

केंद्रपुरस्कृत अवर्षणप्रवण क्षेत्रविकास कार्यक्रम व
एकात्मिक पडीक जमीन विकास कार्यक्रमांतर्गत
सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षातील तरतूदीतून
राज्य प्रभागाचे वितरण -

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : निधीवि ४४०८/ प्र.क्र. ५५(४)/ जल-२०.
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : २२ ऑक्टोबर , २००८.

वाचा : भुमी संसाधन विभाग, केंद्रीय ग्रामीण विकास मंत्रालय, यांचे आदेश क्र -

- 1) K-11011/44/2008-IWDP (DII), दिनांक १२ सप्टेंबर , २००८.
- 2) K-11011/109/1998-IWDP, दिनांक १५ सप्टेंबर, २००८.
- 3) S.11021/56/2007-DPAP, दिनांक १९ सप्टेंबर, २००८.
- 4) S.11021/11/2007-DPAP, दिनांक १७ सप्टेंबर, २००८.
- 5) प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर यांचे पत्र क्र जाक्र/सप्रसं/एपजविका/निधी मागणी/१३०९/२००८
दिनांक ८ ऑगस्ट २००८
- 6) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक बीयुडी २००८/ प्र.क्र. १९/ कार्यासन ७, दिनांक २१ एप्रिल, २००८.
- 7) शासन निर्णय, नियोजन विभाग, क्रमांक जिवायो १००७/ प्र.क्र. ३९/ कार्यासन १४४४ दिनांक १६ फेब्रुवारी, २००८.
- 8) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्रमांक पजवि १८/०६/ प्र.क्र.८७/जल-१२ दिनांक १७ मार्च, २००७.
- 9) शासन निर्णय ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, क्रमांकअप्रक्षे२००६/प्र.क्र.७३(१३)/जल-२० दिनांक १४मार्च, २००७.
- 10) शासन निर्णय ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, क्रमांकअप्रक्षे२००६/प्र.क्र.७३(१४)/जल-२० दिनांक १४मार्च, २००७.

शासन निर्णय:-

अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम हा केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रम असून त्याकरीता केंद्र शासन व राज्य शासन यांचा हिस्सा अनुक्रमे ७५:२५ असा आहे. तसेच, एकात्मिक पडीक जमीन विकास कार्यक्रमांतर्गत १ एप्रिल २००० पूर्वीचे प्रकल्प १०० टक्के केंद्र पुरस्कृत आहेत. तर तद्नंतरचे प्रकल्पांकरीता केंद्र शासन व राज्य शासन यांचा हिस्सा अनुक्रमे ९१.६७:८.३३ असा आहे.

२. संदर्भाधीन १ व २ येथील आदेशान्वये केंद्र शासनाने एकात्मिक पडीक जमीन विकास कार्यक्रमाखाली सातारा जिल्ह्यातील क-हाड -१ व बीड जिल्ह्यातील प्रकल्प १ या १ एप्रिल, २००० नंतरच्या केंद्रपुरस्कृत प्रकल्पाला ५ व्या हप्त्याचा केंद्र हिस्सा अनुक्रमे रु १०२.४२७ लक्ष व रुपये ७३.६१६ लक्ष इतका केंद्र हिस्सा प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणांना थेट वितरीत केला आहे. याशिवाय संदर्भाधीन ९ येथील शासन निर्णयान्वये नागपूर जिल्ह्यातील काटोल येथील प्रकल्पाला दिलेल्या आगावू हिशामध्ये रु २८,००० कमी दिले आहेत. ३ जिल्हे मिळून रु १५.७७७ लक्ष इतका राज्य हिस्सा देय आहे.

३. केंद्र शासनाने संदर्भाधीन ४ व ५ येथील आदेशान्वये अकोला व नाशिक या जिल्ह्यांना अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम १९९९ व २००३च्या मार्गदर्शक सूचनांन्वये मंजूर बॅचमधील पाणलोटाना रुपये ३७२.९७३ लक्ष इतका निधी वितरीत केला आहे. तर राज्य हिस्सा सर्वसाधारण करीता रु २६.३५१ लक्ष व आदिवासी उपयोजनेकरीता रु ३०.७४३ लक्ष देय आहे. प्राप्त केंद्र हिस्सा, राज्य हिस्सा, आगावू हिस्सा दिला असल्यास त्याची वसूली, इत्यादी बाबत तपशिल सोबतचे विवरणपत्रामध्ये तसेच परिच्छेद ६ व ७ मध्ये दिला आहे.

४. संदर्भाधीन ६ येथील आदिवासी विकास विभागाच्या शासन निर्णयान्वये आदिवासी उपयोजनेकरीताची सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षाची रु.१८.६० कोटीची तरतूद प्रशासकीय विभाग म्हणून या विभागास उपलब्ध करून दिलेली आहे. यानुसार जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र.बीयुडी-१०८३/सीआर-७७/५०, दि. २६ मार्च, १९८२ व क्र.आयआरडी- ११८९/ सीआर ३६४/ ४२, दि.१६ जून, १९८२ अनुसार अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रमांतर्गत विहित लेखाशिर्षाखाली नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. केंद्र शासनाने संदर्भाधीन ४ येथील आदेशान्वये नाशिक जिल्ह्यासाठी अवर्षण प्रवण

क्षेत्रविकास कार्यक्रम, १९९९ च्या बॅच ८ मधील ५२ पाणलोटान्करीता ४ थ्या व ६व्या हप्त्याकरीता रु १७१.२८३ लक्ष निधी वितरीत केला आहे. यातील २८ पाणलोट आदिवासी बहुल तालुक्यात येत असल्याने या पाणलोटान्करीता मंजूर करण्यात आलेला रु. ३०.७४३ लक्ष (रुपये तीस लक्ष चव्वयातर हजार तीनशे फक्त) निधी कोषागारातून काढून तेवढाच निधी मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा जिल्हा नाशिक यांनी प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नाशिक यांना उपलब्ध करून द्यावा.

५. आदिवासी घटकाकरीताचा रु. ३०.७४३ लक्ष (रुपये तीस लक्ष चव्वयातर हजार तीनशे फक्त) खर्च मुख्य लेखाशिक्ष, आदिवासी घटकाकरीता आदिवासी विकास विभागाचे मागणी क्र टि-५ "२५०१, विशेष ग्राम विकास कार्यक्रम -पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना -०२-अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम - ७९६ जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाती उपयोजनांतर्गत योजना राज्य योजनांतर्गत योजना (०१) (०१) अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम (२५०१०३१५) ३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर)" या लेखाशीर्षाखाली सन २००८-२००९ मध्ये मंजूर केलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा. मुक्त केलेली रक्कम कॅशफ्लोमध्ये समाविष्ट आहे.

६. संदर्भाधीन ७ येथील नियोजन विभागाच्या शासन निर्णयानुसार जिल्हा योजनेअंतर्गत केलेल्या तरतूदीमधील अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम तसेच एकात्मिक पडीक जमीन विकास कार्यक्रम यातील सर्वसाधारण घटकाकरीता असलेली तरतूद जिल्हाधिकारी यांच्या अधिनस्त संपूर्ण करण्यात आलेली आहे. तसेच संदर्भाधीन ९ व १० येथील आदेशान्वये जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणांस आगावू राज्य हिस्सा दिला आहे. तो लक्षात घेवून जिल्हाधिकारी यांनी राज्य हिश्याची रक्कम संबंधीत जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणास सोबतच्या विवरण पत्रान्वये प्रकल्प संचालकांना उपलब्ध करून द्यावी. तसेच वसूल करावयाची असल्यास वितरीत करू नये याबाबतच्या सूचना खालीलप्रमाणे आहेत.

(अ) एकात्मिक पडीक जमीन विकास कार्यक्रम

जिल्हा ग्रामीण विकास, यंत्रणा सातारा यांस केंद्राने संदर्भाधीन १ येथील आदेशान्वये ५व्या हप्त्याचा हिस्सा रु १०२.४२७ लक्ष वितरीत केल्याने राज्य हिस्सा रु ९.३६१ लक्ष जिल्हाधिकारी, सातारा यांनी प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, सातारा यांस वितरीत करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे

बीड जिल्ह्याला संदर्भाधीन २ येथील आदेशान्वये केंद्र शासनाने प्रकल्प १ करीता रु ७३.६१६ लक्ष इतका निधी मंजूर केला असल्याने जिल्हाधिकारी बीड यांनी प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण यंत्रणा बीड यांस राज्य हिस्सा रु ६.१३२ लक्ष वितरीत करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे

संदर्भाधीन ८ येथील आदेशान्वये जिल्हा ग्रामीण विकास, यंत्रणा नागपूर यांस काटोल प्रकल्पाला रु ८४ लक्षाचे प्रमाणात रु ७.६३ लक्ष इतका आगावू राज्य हिस्सा वितरीत केला आहे. मात्र केंद्राने तदनंतर ४ थ्या हप्त्याचा हिस्सा रु ८७.०१८१ लक्ष वितरीत केल्याने राज्य हिस्सा रु ७.९१४ लक्ष इतका येतो. यामुळे राज्य हिश्याची फरकाची रक्कम रु २८.४०० जिल्हाधिकारी, नागपूर यांनी प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर यांस वितरीत करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

(ब) अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम १९९९

नाशिक जिल्ह्याला ८ व्या बॅचमध्ये केंद्र शासनाने संदर्भाधीन ४ येथील आदेशान्वये रु.१७१.२८३ लक्ष इतका निधी वितरित केला आहे. यातील सर्वसाधारण घटकाकरीता २४ पाणलोटान्करीता रु २६.३५१ लक्ष इतका राज्य हिस्सा जिल्हाधिकारी, नाशिक यांनी प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नाशिक यांना वितरीत करावा.

(क) हरियाली कार्यक्रम २००३

अकोला जिल्ह्याला संदर्भाधीन १० येथील आदेशान्वये मार्च २००७ मध्ये रु ६७.२३० लक्ष इतका निधी आगाऊ वितरीत केला आहे. केंद्राच्या संदर्भाधीन ५ येथील आदेशान्वये हरियाली ४ च्या बॅचला मंजूर केलेल्या केंद्र हिश्याचे प्रमाणत देय असलेला राज्य हिस्सा रु ६७.२३० लक्ष वसूल केला आहे. हरियाली ४ बॅचकरीता कोणताही राज्य हिस्सा जिल्हाधिकारी अकोला यांनी प्रकल्प संचालक, जिल्हा

ग्रामीण विकास यंत्रणा अकोला यांस वितरीत करू नये.हा निधी वसूल केल्याने जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, अकोला यांजकडे आगावू हिस्सा रु ०.२७ लज्ज शिल्लक राहतो.

८. वरील परिच्छेद क्रमांक ५ व ६ येथे नमूद केल्यानुसार संबंधित जिल्हाधिकारी, यांनी सर्वसाधारण घटकाचा निधी उपलब्ध करून दिल्यावर तसेच, संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद यांनी आदिवासी उपयोजनेचा निधी उपलब्ध करून दिल्यावर संबंधित प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांनी निधी वितरित करताना वर नमूद केंद्र शासनाच्या पत्रातील अटीचे तसेच केंद्राच्या मार्गदर्शक सूचनांच्या अधिन राहून निधी वितरण/खर्च करण्यात यावा.

९. ही तरतूद सन १९९५ पासून सुरु असलेल्या पाणलोट विकास कार्यक्रमासाठी व त्यातील बांधील कामासाठी, वनीकरणाचे देखभालीची कामे तसेच जिल्हा परिषद/जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा व राज्यस्तरावरील नेमलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वेतनासाठी कोणत्याही परिस्थितीत खर्च करू नयेत. केंद्र शासन व महाराष्ट्र शासन यांनी वेळोवेळी घालून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वानुसार तसेच वार्षिक योजनेच्या अधिन राहून या निधीचा उपयोग करण्यात यावा.

१०. वरील पाच जिल्ह्यांच्या प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांनी पुढील मुद्द्यांबाबतची माहिती या विभागाला पाठवावी.

- १) या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर केलेले अनुदान,
- २) कोषागारातून काढलेली रक्कम,
- ३) रक्कम काढल्याचा दिनांक व प्रमाणक क्रमांक.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००८१०२२१४०७५२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(मि. का. फडके)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) सर्व विभागीय आयुक्त
- २) जिल्हाधिकारी, सातारा ,नाशिक,बीड,अकोला व नागपूर
- ३) जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी तथा अध्यक्ष, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, सातारा ,नाशिक,बीड,अकोला व नागपूर
- ४) सर्व उपायुक्त (विकास)
- ५) प्रकल्पसंचालक,जिल्हाग्रामीणविकासयंत्रणा,सातारा ,नाशिक,बीड,अकोला व नागपूर
- ६) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई (लेखापरिक्षा) (लेखा अनुज्ञेयता) (५ जादा प्रतीसह)
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर (लेखापरिक्षा) (लेखा अनुज्ञेयता) (५ जादा प्रतीसह)
- ८) जिल्हा कोषागार अधिकारी, सातारा ,नाशिक,बीड,अकोला व नागपूर
- ९) कुटीर क्र.१४, अधिदान व लेखा अधिकारी कार्यालयाच्या बाजूला, मुंबई-२१.
- १०) सर्व उपसचिव (जलसंधारण प्रभाग) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ११) वरीष्ठ लेखा अधिकारी, जल-११/१९/ ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
- १२) उप सचिव, अर्थसंकल्प (कार्यासन वित्त-१), ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
- १३) उपसचिव आदिवासी विकास विभाग,/वित्त विभाग, मंत्रालय,मुंबई
- १४) निवडनस्ती/जल-२०, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

शासन निर्णय क्रमांक निधीवि ४४०८/ प्र.क्र. ५५(४)/ जल-२० दिनांक २२ ऑक्टोबर, २००८ ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग चे सहपत्र

विवरणपत्र

जिल्हा	बॅच/ प्रकल्प	केंद्रनिधी		केंद्र निधीस अनुलक्षून राज्य हिस्सा				शिल्लक आगाऊ वितरण	केंद्र निधीस अनुलक्षून आगाऊ वितरणाचे समायोजन	समायोजना नंतर शिल्लक आगाऊ वितरीत रक्कम	या आदेशान्वये *जिल्हाधिकारी/मुख्य कार्यकारी अधिकारी @ यांनी करावयाचे वितरण	
		प्राप्त हप्ता	प्राप्त रक्कम	सर्वसाधारण		आदिवासी उपयोजना					सर्वसाधारण*	@आदिवासी उपयोजना
				पाणलोट/ प्रकल्प	देय हिस्सा	पाणलोट संख्या	देय हिस्सा					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
एकात्मिक पडीक जमीन विकास कार्यक्रम												
सातारा ९१.६७: ८.३३ टक्के	क-हाड प्रकल्प १	पाचवा	१०२४२७	एक	९.३६१	०	०.०००	०.०००	०.०००	०.०००	९.३६१	०.०००
बीड ९१.६७: ८.३३ टक्के	परळी अंबेजोगाई प्रकल्प-१	पाचवा	७३.६१६	एक	६.१३२	०	०.०००	०.०००	०.०००	०.०००	६.१३२	०.०००
नागपूर ९१.६७: ८.३३ टक्के	काटोल प्रकल्प-१	चौथा	८७.०९८	एक	७.९१४	०	०.०००	०.०००	०.०००	०.०००	०.२८४**	०.०००
एकूण			१२९.९७२	---	७.४२२	---	०.०००	०.०००	०.०००	०.०००	१५.७७७	०.०००
** संदर्भाधीन १५ येथील आदेशान्वये नागपूर जिल्हयाला रु २८४०० कमी दिल्याने फरक या आदेशाद्वारे अदा करण्यात येत आहे.												
अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम हरियाली मार्गदर्शक सूचना २००३ नुसार केंद्र व राज्य हिस्श्याचे प्रमाण ७५ : २५												
अकोला	४	दुसरा	२०१.६९०	३०	६७.२३०	०	०.०००	६७.५००	६७.२३०	०.२७०	०.०००	०.०००
एकूण			२०१.६९०	३०	६७.२३०	०.०००	०.०००	६७.५००	६७.२३०	०.२७०	०.०००	०.०००
अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम १९९९ केंद्र व राज्य हिस्श्याचे प्रमाण ७५ : २५												
नाशिक	८	चौथा	१७१.२८३	२४	२६.३५१	२८	३०.७४३	०.०००	०.०००	०.०००	२६.३५१	२६.३५१
एकूण			१७१.२८३	२४	२६.३५१	२८	३०.७४३	०.०००	०.०००	०.०००	२६.३५१	२६.३५१